

מאת שליחנו, ארוף אבן

רבים במעצר (זה עתה שוחררו כמה מהם) הרי זה בגלל שיטות החבלה שנקטו בהן. הם גם לא נמנעו ממהר מות ומשוד, שלא כקומוניסטים במדינות אחרים בעולם.

פקידיםטאן

מעלתם הגדולה של תושבי הודו היא טוב לבם ומוגם הנוח. ברבעי העיר ני הדלים ביותר של בומביי או דלהי הישנה לא ראיתו כל מצות ולא שמעתי כל ויכוח צרחן. מהומות ידים הס מהזכור. במשרדי הממשלה מחכים אנשים במשך שעות בכדי לסדר את ענייניהם עם פקידים יעילים עוד פחות מפקידי ישראל ורבים מספור. ואין איש מאבד את קור רוחו. את טוב הלב, הנימוס, והכנסת האורחים המפורסמים של ההודים ראיתי על כל צעד. מפתיע כמה ענוים וטבעיים הם האנשים רמי המעלה. לא מצאתי כמעט כל קושי לפגוש את ראש הממשלה, גיאהרלאל נהרו, ולהחליף אתו כמה משפטים, אם כי היה נחפז ביותר להמריא במטוס בדרכו לדרום-מזרח אסיה. וכך כל פקיד אחראי לעיצוב המדיניות ההודית אשר ביקשתי לראות היה משרד העניינים שבניו-דלהי מסדר לי ראיון אתו. ובראיונות אלה קיבלוני באותה אדיבות השמורה במקומות אחרים רק לשגרירי ריהן של מעצמות.

אויב משותף: אסלאם

יחס זה אפשר היה לזקוף, בחלקו, על חשבון ההערכה הגבוהה שבה מודים בהודו את ישראל. האינטליגנציה ההודית חושבת את הקיבוצים, את מפעלי ההסתדרות, את קופת חולים ומפעלי ליה אשר עליהם יודעת היא הרבה יותר מאשר ידידינו האירופים והאמריקאים (אבל אולי פחות מאתנו) כמשטר חביב רתי חדש, כעין אלטרנטיבה בין הקרימיניזם הרוסי ובין הקאפיטאליזם האמריקאי, ומשום כך דוגמה הוא הראויה לחיקוי בהודו.

לבד מזה מאמינים ההודים כי יש ראל היא סמל להתקדמות טכנית עלאית.

(המשך בעמוד 18)

ממנו לקנית כותן מארצות רחוקות, אם כי מעבר לגבול מצוי הכותן בפאקיסטאן. (האין מצב זה מזכיר את יש-ראל ושכנותיה?)

פליטים ופרות

בעיה אחרת המזכירה את ישראל היא הפליטים. בהודו יש שמונה מיליון פליטים מפאקיסטאן, והם חסרי כל. בבומביי חיים הם (ממש) מולידים ומתים ככל חי) בצריפים העשויים מסידן וגייר, צריפים כאלה יוצרים רבי-עים שלמים, והם נצבים על קרקע בוצית בין ערמות דומן, בקרבת מימיו המסריחים של המפרץ. כשאמרתי לידידי ההודים כי בישראל מקבלים העולים החדשים אותן המנות כמוני, לא האמינו לי איש. לדעתם היה זה בלתי הגיוני.

הסבל הוא כה רגיל עד כי אין שמים אליו לב ואין רחמים גם על המקרים הקשים ביותר. הרחמים על הבהמה גדולים מאשר על האדם. פקיד ממשלתי לקחני במכונית מחוץ לבומביי בכדי להראות לי חוה המוחזקת בידי אגודת חסד, והיא מקום לטיפול בפרות ועגלים שנקנו מידי שוחטים, הבהמות נשארות בחוה זאת כל ימי חייהן. החוה היתה יפה מאד, והרפתים, עם אספקת מים וחשמל סדירה, היו מרווחים יותר מבתי החימר של הכפר השכן.

חרות הרעב והדיבור

חרף המצוקה האימה עם הבדלי המעמדות העצומים אין הודו דומה למדינות אסייתיות אחרות. ההבדל העקרי הוא בהתפתחות המדינית הפנימית של הודו, אשר באה כתוצאה ממאבקה הארוך של הארץ נגד השלטון הודו. ואם, בגלל בורותם של רוב האוכלוסים (אולי אחד ממאה יודע קרא וכתוב) אין הדימוקרטיה ההודית אלא לאינטליגנציה. הנה דבר זה איננו פוגע בהיותה דימוקרטית אמיתית. יש בארץ חופש גמור למלה המדוברת והכתובה, ואם מחזיקים קומוניסטים

מוצע עוד 890 גרם סוכר בחודש, וזאת היא כל מנתו.

העשירים אינם חשים במחסור כי השוק השחור מפותח יפה, אבל עמל המשתכר 150 עד 200 פרוטה ליום (הפועלים המקצועיים היקרים ביותר, אורגי הכותן של בומביי, מקבלים 370 פרוטה ליום) אינו יכול לשלם את המחיר הנדרש בשוק השחור, שהוא פי שנים או פי שלושה מהמחיר הרשמי. גם בכדי לקנות את המנה השבור עית עליו להוציא 75 פרוטה לכל פה במשפחה, והמשפחה ההודית היא בדרך כלל גדולה מאד.

בשר, דגים וביצים אינם מוזן המוני בהודו. הבריות אינם אוכלים אותם, או מטעמים דתיים או משים שאין בדם לשלם את מחירם, אם כי ק"ג בשר בקר אינו עולה יותר מינטו פרוטה. לפת צהרים או לפת ערבית קיבלתי במלון תאג'מחל פרוטה לחם כגודל מנת הבשר המוגשת במסעדה כשרה בתל אביב, אבל הבשר שהוגש לפני היה בלי מדה, כלחם ה"חצי-שחור" המוגש במסעדה הקואופרטיבית.

הפתרון: הגדלת הייצור

מכאן שבעיית העקרת השניה של הודו היא פיתוח מהיר של תעשייתה. אם כי כבר יש מטרות כותן בבומביי, מטרות יוסה בקאלקטה ותנורי היתוך ברזל במקומות אחרים, אין אלה אלא טפה ביים. מצד שני מאז עזבו הבריטים אין ההון הודו רוצה להשקיע בהודו, מתוך חשש כי המשטר החדש איננו יציב, וכי עלולה לבוא מהפכה חברתית.

לבד מזאת חסרה הודו חמרי גלם. עם חלוקת הודו לשתי מדינות נשארה הקרקע הטובה ביותר לגידול כותן, ירטה וחסה בידי פאקיסטאן, הנמצאת עתה במצב של מלחמה כלכלית עם הודו. וכך הודו שאין לה מטבע זר מספיק בכדי לקנות חטה ואורז לאוכלוסייה הרעבים, צריכה להפריש חלק

הודו של המהראגים, פקרא, וציד נמרים מעל גבי פילים עברה לעולם הקולנועי. כמוה הלכה בדרך כל רומאני טיקה הודו של קיפלינג, אבן התן של הכתר הבריטי, במציאות אינו. מעתה הן חומר לאמינים.

רעב ברחוב

הדו החדשה היא ארץ ענקית בעלת בעיות ענקיות. כמה דקות נסיעה במדינת ברחובותיו של כרך משתרע זה המכונה בומביי (אוכלוסייה: 3 מיליון) מספיקות כדי לתפוס כי בעייתה הראשונה של הודו היא מוזן. רוב הבריות שתראה ברחובות, הצפופים יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם, נכרים בהם כל סימני חוסר התזונה. גברים פתחים אלה, רזים עד לזוועה, העוטים פסת כותן לבן על הלציהם, הנשים העטופות "סאריים" רבי גוונים, וילדים ערומים אלה אשר מתחת לעורם נשקפות עצמותיהם כאילו צולמו בקרני רנטגן, רעבו מרוות.

הודו אינה מייצרת מוזן מספיק ל-340 מיליון תושביה. האכר ההודי עני ובור מכדי שיוכל להעלות את רמת ייצורו במשקו הועיר. רובם גם אינם בעלים לאדמתם, אלא חוכרים תמורת אחוז גבוה של התוצרת. ועד שתעבור האדמה לבעלותם גם לא יהיו האכרים מועילים ניס בלימוד שיטות עיבוד חדשות, כי אלה תועלנה בעיקר לבעלי הקרקע. ואם כי מרובות השיחות בפארלאמנט, בעתונות, ובמועדונים אשר בהם האינטליגנציה תוכנת אנגליה נפגשת, בדבר העלאת רמת המחיה של האוכלוסין, הרי למעשה כמעט לא נעשה כל דבר של ממש מאז היתה הודו לעצמאית.

צנע ושוק שחור

בהודו שורר צנע ממש. במלון תאג'מחל של בומביי, או באימפריאל של ניו-דלהי, מקומות-הודו לבעלי הון באמת מדה היתה. אין ארוחה כוללת יותר משלוש מנות. המנה השבועית של דגנים לנפש, בערים הגדולות, היא שנים וחצי ק"ג (כולל הכול: לחם, חטה, אורז, שעורה, וכיוצא בהם). נוסף לאלה מקבל התושב ההודי המי